

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою Радою ХНМУ
від 30.01.2025 р. Протокол № 3

Введено в дію
Наказ ХНМУ
від 31.01.2025 р. № 33
Ректор ХНМУ
Проф. В.В. М'ясоєдов

**ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ ЗА
СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ОФТАЛЬМОЛОГІЯ»**

Галузь знань: І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»

Складова освіти: післядипломна освіта, первинна спеціалізація

Спеціальність: І2 «Медицина»

Спеціальність
в інтернатурі: «Офтальмологія»

Попередня освіта: ступінь магістра за спеціальністю
222 «Медицина», І2 «Медицина», 228 «Педіатрія»,
І3 «Педіатрія»

Харків
2025

РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Програма розроблена на основі Примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Офтальмологія», затвердженою Наказом МОЗ України від 14.07.2022 р. №1219

БЕЗДІТКО Павло Андрійович	професор, завідувач кафедри офтальмології Харківського національного медичного університету
ТАРАНУХА Ольга Олексіївна	доцент кафедри офтальмології Харківського національного медичного університету
ПАНЧЕНКО Микола Володимирович	професор кафедри офтальмології Харківського національного медичного університету

ВСТУП

Ця освітня програма розроблена на основі передового світового досвіду і сучасних тенденцій підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю в інтернатурі «Офтальмологія».

Освітня програма ґрунтується на положеннях Конституції України, законах України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про професійний розвиток працівників", Наказу МОЗ України від 14 липня 2022 року № 1219 "Про затвердження примірних програм підготовки в інтернатурі за спеціальностями «Акушерство та гінекологія», «Внутрішні хвороби», «Дитяча хірургія», «Епідеміологія», «Неврологія», «Офтальмологія», «Ортопедія і травматологія», «Педіатрія», «Психіатрія», «Хірургія», «Стоматологія», «Медична психологія», «Медицина невідкладних станів», «Інфекційні хвороби», Наказу МОЗ України № 1254 від 22 червня 2021 року "Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703; Наказу МОЗ України від 16.03.2022 р. № 493 "Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254", Наказу МОЗ України № 805 від 13 травня 2022 року "Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254", Довідника кваліфікаційних характеристик професій. Випуск 78 «Охорона здоров'я»; Статуту ХНМУ та інших локальних нормативних документів, що регламентують підвищення кваліфікації та підготовку фахівців галузі знань «Охорона здоров'я» на післядипломному етапі.

Метою програми є якісна теоретична та практична підготовка лікарів-інтернів відповідно до вимог системи якості підготовки кадрів для сфери охорони здоров'я до атестації з метою присвоєння звання «Лікар-спеціаліст» за спеціальністю «Офтальмологія», формування здатності застосовувати набуті знання, вміння та практичні навички у подальшій самостійній професійній діяльності.

Велике значення має підготовка лікаря-інтерна за спеціальністю «Офтальмологія» до самостійної роботи шляхом: підвищення його рівня теоретичної та практичної підготовки з питань етіології, патогенезу, клініки, діагностики (в т.ч. диференційної); лікування та профілактики захворювань очей та суміжної патології, що найбільш часто зустрічаються; формування клінічного мислення, етичного відношення до хворого.

Програмні результати навчання (ПРН) за освітньою програмою у сфері післядипломної освіти (підготовка в інтернатурі) – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти і які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх та практичних компонентів, що передбачають оволодіння компетентностями,

визначеними Національною рамкою кваліфікацій для лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Офтальмологія».

Тривалість підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Офтальмологія» - 2 роки. Підготовка в інтернатурі складається з двох частин: освітньої та практичної.

Освітня частина інтернатури проводиться на кафедрі офтальмології Харківського національного медичного університету.

Практична частина інтернатури проводиться на базі стажування лікарів-інтернів - в очних відділеннях багатoproфільних лікарень, офтальмологічних центрах, незалежно від їх форми власності.

Під час навчання за освітньою програмою у сфері післядипломної освіти (підготовка в інтернатурі) за спеціальністю «Офтальмологія» лікарі-інтерни мають усі права і несуть відповідальність за свої дії відповідно до чинного законодавства.

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Складник освіти	післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність	Офтальмологія
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Передумови вступу	Ступінь магістра в галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за спеціальностями 222 «Медицина», І2 «Медицина», 228 «Педіатрія», І3 «Педіатрія»
Форма проходження інтернатури	Очна
Мова (и) підготовки в інтернатурі	Українська
Академічні права интерна	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) в системі освіти дорослих. Робочі місця у закладах охорони здоров'я, самостійне працевлаштування.
Моніторинг та оцінювання	Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703
Рівень оволодіння	Для кожної компетенції, практичної навички визначаються в кожному з діапазонів від «А» до «D»: А: Має знання, описує. В: Виконує, керує, демонструє під наглядом. С: Виконує, керує, демонструє самостійно. D: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.
Обсяг програми	2 академічні роки (3432 години, 114,4 кредити ECTS практичного та теоретичного навчання), з яких передбачено: 6 місяців навчання на кафедрі офтальмології та суміжних кафедрах (936 годин, 31,2 кредити ECTS) і 16 місяців стажування на базі стажування (2496 годин, 83,2 кредити ECTS).
Національна	Можлива, за умови запровадження програм

кредитна мобільність	академічної мобільності відповідно до вимог законодавства та Положення про інтернатуру
Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до розділу V Положення про інтернатуру
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови володіння українською мовою іноземними здобувачами.

II. ГРАФІК ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ

Тривалість підготовки в інтернатурі: 2 роки, 22 місяці (3432 години).

Освітня частина: (заклади вищої або післядипломної освіти) 3 місяці (468 годин) за один рік навчання, разом за 2 роки - 6 місяців, 936 годин.

Практична частина: (бази стажування) 16 місяців (2496 годин).

Роки навчання	Місяці											
I рік	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
II рік	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	В

Б – практична частина підготовки на базі стажування;

К – освітня частина підготовки – навчання на кафедрі;

В – відпустка.

III. ПЕРЕЛІК ОBOB'ЯЗКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПО ЗАКІНЧЕННЮ ІНТЕРНАТУРИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ОФТАЛЬМОЛОГІЯ»

Інтегральна компетентність (ІК)	ІК 01. Здатність адаптуватися до нових умов і ситуацій та спроможність автономно діяти у них. ІК 02. Спроможність до роботи у команді, зокрема у міждисциплінарній та інтернаціональній. ІК 03. Комунікативна компетентність: спроможність до ефективної професійної та міжособистісної комунікації, вміння спілкуватися з людьми з особливими потребами, дітьми та особами літнього віку. ІК 04. Лідерство у розробці та впровадженні інновацій та їх використання у професійній діяльності.
--	---

	ІК 05. Вміння визнавати власні помилки та запобігати, мінімізувати негативні наслідки. ІК 06. Демонстрування лідерських навичок, уміння приймати рішення та брати на себе відповідальність за управлінням ситуацією, вміння делегувати завдання іншим членам команди. ІК 07. Спроможність до організації правового забезпечення та менеджменту професійної діяльності.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці. ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності. ЗК 03. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня. ЗК 04. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами. ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно - комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою. ЗК 06. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці. ЗК 07. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка). ЗК 08. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти і т. д.). ЗК 09. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності. ЗК 10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. ЗК 11. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень. ЗК 12. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани. ЗК 13. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами.

	ЗК 14. Знати покази, брати покази, побічні дії препаратів які використовуються в лікарській практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.
Професійні (спеціальні, фахові) компетентності (ПК)	ПК 01. Перевірка гостроти зору, визначення вад рефракції ока та підбір окулярів для далі, для роботи та мультифокальних. ПК 02. Визначення кольорочутливості та контрастної чутливості. ПК 03. Периметрія (кінетична та статична). ПК 04. Гоніоскопія. ПК 05. Визначення якості слізної плівки (тест Ширмера, тест Норна, визначення часу розриву слізної плівки, інше). ПК 06. Визначення рефракції ока (авторефрактометрія, скіаскопія). ПК 07. Електрофізіологічні методи дослідження ока (електроокулографія, викликані зорові потенціали, фосфен-тест). ПК 08. Кератометрія и кератотопографія. ПК 09. Пахіметрія та ендотеліальна біомікроскопія рогівки ПК 10. Ультразвукове дослідження ока та орбіти (а-сканування, В-сканування). ПК 11. Дослідження функції очних м'язів (очної моторики) та визначення кута косоокості. ПК 12. Визначення біокулярного зору (чотирьохточковий тест). ПК 13. Вимірювання внутрішньоочного тиску (апланаційна та безконтактна тонометрія). ПК 14. Огляд переднього сегменту ока за допомогою щілинної лампи. ПК 15. Пряма офтальмоскопія. ПК 16. Фундускопія за допомогою контактної чи безконтактної лінзи, різні типи непрямой офтальмоскопії. ПК 17. Флуоресцентна ангиографія. ПК 18. Офтальмологічні методи дослідження, що використовують лазери (оптична когерентна томографія переднього та заднього відрізка ока, вимірювання шару нервових клітин, оптичне лазерне сканування). ПК 19. Первинний прийом пацієнта, анамнез, складання плану обстеження, диференціальний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження. ПК 20. Ретро- та парабульбарні, перілімбальні та субкон'юнктивальні ін'єкції. ПК 21. Інтравітреальне введення препаратів. ПК 22. Видалення сторонніх тіл з рогівки та кон'юнктиви,

	інстиляції лікарських засобів в кон'юнктивальний мішок. ПК 23. Мати знання з хірургії поранень повік, кон'юнктиви та склери , вміти описати їх та виконати на муляжах чи тренажерах, під наглядом викладача. Мати знання з основ пластичної хірургії повік. ПК 24. Мати знання з мікрохірургії ока при хірургії катаракти, рефракційних операціях, антиглаукомних операціях, як проникаючих, так і непроникаючих та лазерних, вміти описати їх та виконати на муляжах чи тренажерах, під наглядом викладача. ПК 25. Мати знання з лазерних втручань на оці (YAG laser фотокоагуляція при глаукомі, дистрофіях сітківки та ретиношизисі), вміти описати їх та виконати на муляжах чи тренажерах, під наглядом викладача. ПК 26. Мати знання з мікрохірургії ока при операціях на сітківці та вітреоретинальних операціях при новоутвореннях, епіретинальних мембранах, розривах сітківки та її відшаруваннях, вміти описати їх та виконати на муляжах чи тренажерах, під наглядом викладача. ПК 27. Знати основи асептики та антисептики та правила організації роботи в операційній.
Програмні результати (ПР)	ПР 1. Здобуття загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді ПР 2. Знання психофізіологічних особливостей людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення. ПР 3. Здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій. ПР 4. Визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду. ПР 5. Діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги. ПР 6. Здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я. ПР 7. Здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої

	системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі. ПР 8. Сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря. ПР 9. Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій в науковому, професійному, освітньому та міждисциплінарному середовищах.
Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітнього процесу відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладу освіти у сфері вищої освіти. Викладання навчальних дисциплін здійснюється науково-педагогічними працівниками з науковим ступенем за профілем спеціальності.
Матеріально-технічне забезпечення	Реалізація освітньо-професійної програми у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним забезпеченням, що відповідає вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та створює умови для набуття інтернами спеціальних компетентностей: навчальні корпуси; комп'ютерні класи; гуртожитки; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання; спортивний зал, спортивні майданчики. Площі приміщень, що використовуються в освітньому процесі, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. Клінічні бази для практичної підготовки з сучасним обладнанням для діагностики, лікування та профілактики захворювань. З клінічними базами укладені довгострокові угоди.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт ХНМУ

IV. ОBOB'ЯЗKOBІ KOMPONENTИ OCBITHЬO-ПPOФECІЙHOЇ ПPOГPAМИ

Таблиця 1

Перелік компонентів освітньо-професійної програми (ОП)

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість годин / кредитів ЄКТС

ОП Офтальмологія		
OK1	Анатомія та фізіологія органу зору. Методи дослідження зорових функцій	58 / 1,9
OK2	Рефракція та акомодация ока	58 / 1,9
OK3	Методи дослідження в офтальмології	58 / 1,9
OK4	Захворювання додаткових структур ока та орбіти	58 / 1,9
OK5	Захворювання рогової оболонки та склери	58 / 1,9
OK6	Захворювання судинної оболонки	58 / 1,9
OK7	Захворювання сітківки та склистого тіла	58 / 1,9
OK8	Захворювання кришталика	58 / 1,9
OK9	Нейроофтальмологія	58 / 1,9
OK10	Глаукома	70/2.3
OK11	Ушкодження органу зору, бойова травма	70/2.3
OK12	Косоокість	56 / 1,9
OK13	Методи лікування в офтальмології	30 / 1
OK14	Офтальмологічні симптоми при загальних захворюваннях організму та синдромах	30 / 1
OK15	Охорона зору дітей та підлітків	48/ 1.6
OK16	Лікарсько-трудова експертиза при захворюваннях та пошкодженнях органу зору. Професійні захворювання органу зору	26 / 0,9

Таблиця 2

Перелік практичних компонентів (ПК) освітньо-професійної програми (ОП)

Код практичної компоненти	Практичний компонент освітньої програми
ОП Офтальмологія	
ПК 1	Застосовувати чинне законодавство про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я у практичній діяльності лікаря, основні директивні документи, що визначають діяльність органів та установ охорони здоров'я
ПК 2	Використовувати основи медичного права у практичній діяльності лікаря-офтальмолога

ПК 3	Застосовувати правила оформлення медичної документації
ПК 4	Знати принципи організації стаціонарної, амбулаторної, невідкладної медичної допомоги в офтальмології
ПК 5	Дотримуватись принципів доказовості у офтальмології
ПК 6	Знати та виконувати правила експертизи тимчасової та постійної втрати працездатності
ПК 7	Знати основи статистичної звітності очних захворювань
ПК 8	Використовувати сучасну класифікацію очних хвороб, встановлювати клінічний діагноз та складати план етапного спостереження пацієнта
ПК 9	Визначати необхідність спеціальних методів дослідження: лабораторних, інструментальних, рентгенологічних. Оцінювати результати обстеження, проводити диференційну діагностику захворювань і встановлювати діагноз
ПК 10	Застосовувати комплексне лікування хворих з очною патологією, користуючись спеціальними методами досліджень, складати план лікування та спостереження хворих відповідно до діючих стандартів та/або протоколів
ПК 11	Використовувати алгоритми надання допомоги за умови розвитку невідкладних станів, проводити інтенсивну терапію та реанімаційні заходи, виконувати спеціальні заходи при надзвичайних ситуаціях
ПК 12	Брати участь у моніторингу здоров'я, сприяти поширенню медичних знань серед населення
ПК 13	Керувати роботою середнього медичного персоналу
ПК 14	Дотримуватись принципів медичної деонтології
ПК 15	Використовувати сучасну фахову літературу та методи її узагальнення, постійно удосконалювати свій професійний рівень
ПК 16	Вміти: застосовувати основні принципи лікувально-евакуаторного забезпечення військ і населення під час надзвичайних ситуацій; застосовувати знання з принципів сучасної військової токсикології; застосовувати принципи психологічної і фізичної реабілітації; визначати ризик та об'єм при радіаційних ураженнях; визначити стан та об'єм ураження при променевій хворобі, надавати медичну допомогу; застосовувати різні види та визначити обсяг медичної допомоги при пораненнях та ураженнях різної локалізації
ПК 17	Вміти: надавати спеціалізовану медичну допомогу хворим, зокрема швидко і невідкладну; застосовувати сучасні методи дослідження, специфічної діагностики, лікування, керуючись принципами доказової медицини; здійснювати нагляд за

	побічними реакціями/діями лікарських засобів; проводити протиепідемічні та профілактичні заходи під час лікування хворих; працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей та санітарно-епідеміологічною службою.
--	---

Таблиця 3

**ПОСЛІДОВНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПОНЕНТ
(ОК) ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

Код компон енти	Назва	Кількіс ть годин / кредит ів ЄКТС	Кількість годин				Самостій на робота
			Аудиторних				
			ле кц ії	семі нари	пра кти чні	Всьо го	
ОК 1	Анатомія та фізіологія органу зору. Методи дослідження зорових функцій	58 / 1,9	-	10	38	58	10
ОК 2	Рефракція та акомодация ока	58 / 1,9	4	8	40	58	6
ОК 3	Методи дослідження в офтальмології	58 / 1,9	4	8	40	58	6
ОК 4	Захворювання додаткових структур ока та орбіти	58 / 1,9	4	8	40	58	6
ОК 5	Захворювання рогової оболонки та склери	58 / 1,9	4	8	40	58	6
ОК6	Захворювання судинної оболонки	58 / 1,9	4	8	40	58	6
ОК7	Захворювання сітківки та склистого тіла	58 / 1,9	4	8	40	58	6
ОК8	Захворювання кришталика	58 / 1,9	4	8	40	58	6
ОК9	Нейроофтальмологія	58 / 1,9	4	8	40	58	6
ОК10	Глаукома	70 /2,3	6	10	44	70	10
ОК11	Ушкодження органу	70 /2,3	6	10	44	70	10

	зору, бойова травма						
OK12	Косоокість	56 / 1,9	4	8	36	56	8
OK13	Методи лікування в офтальмології	30 / 1	-	4	20	30	6
OK14	Офтальмологічні симптоми при загальних захворюваннях організму та синдромах	30 / 1	-	4	20	30	6
OK15	Охорона зору дітей та підлітків	48 / 1,6	-	4	36	48	8
OK16	Лікарсько-трудова експертиза при захворюваннях та пошкодженнях органу зору. Професійні захворювання органу зору	26 / 0,9	-	4	16	26	6
	Проміжний контроль знань	6 /0,2		6		6	
	Екзамен ліцензійного інтегрованого іспиту Крок-3	6 /0,2		6		6	
	Іспит (заключна атестація)	6 /0,2		6		6	
	Загальний обсяг ОК	870 /29	48	136	574	870	112
Додаткові програми (ДП)							
ДП1.	Медицина невідкладних станів.	22 /0,7			22		
ДП2.	Військово-медична підготовка	6 /0,2			6		
ДП3.	СНІД і вірусні гепатити	6 /0,2			6		
ДП4.	Особливо небезпечні інфекції	6 /0,2			6		
ДП5.	Радіаційна медицина	4 /0,13			4		
ДП6.	Клінічна імунологія	4 /0,13			4		
ДП7.	Туберкульоз	6 /0,2			6		
ДП8.	Елементи практичної психології та протидія насильству у сім'ї	6 /0,2			6		
ДП9.	Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні	6 /0,2			6		

	медичної допомоги із використанням керівництва mhGAP					
	Загальний обсяг ДП	66 /2,2			66	
	Всього:	936 /31,2			936	112

Таблиця 4

Практична частина

№ за/п	Назва структурного підрозділу	Код ОК	Кількість годин / кредитів ECTS	Кількість годин практичної роботи	Самостійна робота	Кількість місяців
1.	Офтальмологічне відділення	ОК 1-14	800 / 26,7	680	120	5
2.	Дитяче офтальмологічне відділення	ОК 1-16	496 /16,5	400	96	3
3.	Офтальмологічна поліклініка	ОК 1-16	600 /20	500	100	4
4.	Антиглаукомний кабінет	ОК 10	300 /10	250	50	2
5.	Кабінет охорони зору дітей	ОК 15	300 /10	250	50	2
Всього:			2496 /83,2	2080	416	16

**МЕТА ТА ЗМІСТ ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПОНЕНТ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

Таблиця 1

Курс 1	Анатомія та фізіологія органу зору. Методи дослідження зорових функцій.
Навчальна мета	Розуміти вікові особливості анатомії та фізіології зорового аналізатору; засвоїти сучасні методи дослідження зорових функцій
Знання	Уміння

1. Знати вікові особливості анатомії органу зору. 2. Знати вікові особливості фізіології органу зору. 3. Знати методи дослідження зорових функцій.	1.Вміти визначити центральну гостроту зору. 2. Вміти дослідити периферичний зір. 3. Вміти дослідити світлосприйняття. 4. Вміти визначити кольоросприйняття. 5. Вміти дослідити біокулярний зір.	
Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1.Перевірка гостроти зору	C	150
2.Визначення кольорочутливості та контрастної чутливості	C	150
3.Визначення біокулярного зору.	C	100
4.Визначення периферичного зору (периметрія кінетична та статична)	C	150

Таблиця 2

Курс 2.	Рефракція та акомодация ока
Навчальна мета	Розуміти стан оптичної системи ока, клінічної рефракції ока та її розвитку, динамічної рефракції та акомодатції, розуміти сучасні методи дослідження рефракції та методи корекції аметропій
Знання	Уміння
1. Знати будову оптичної системи ока	1. Вміти визначити рефракцію ока.
2. Знати розвиток клінічної рефракції ока.	2. Вміти визначити стан акомодатції ока.
3. Знати що таке динамічна рефракція та акомодация.	3. Вміти проконсультувати пацієнта щодо сучасних методів корекції аметропій.
4. Знати сучасні методи дослідження рефракції та акомодатції.	
5. Знати сучасні методи корекції аметропій.	

Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Визначення вад рефракції ока та підбір окулярів для далі, для роботи та мультифокальних	С	150
2. Визначення рефракції ока (авторефрактометрія, скіаскопія, ретиноскопія)	С	150

Таблиця 3

Курс 3.	Методи дослідження в офтальмології
Навчальна мета	Розуміти стандартні методи дослідження переднього та заднього відрізка ока, сучасні офтальмологічні методики дослідження зорового аналізатору
Знання	Уміння
1. Знати стандартні методи дослідження переднього та заднього відрізка ока: біомікроскопія, офтальмоскопія, гоніоскопія, діафаноскопія. 2. Знати методи дослідження очного тиску та гідродинаміки ока. 3. Знати методи ультразвукової діагностики ока . 4. Знати методику проведення оптичної когерентної томографії сітківки та зорового нерву. 5. Знати методи проведення флуоресцентної ангіографії. 7. Знати методи діагностики, дослідження функцій слізозових органів, в т.ч. рентгенологічні методи дослідження. 8. Знати електрофізіологічні методи дослідження зорового аналізатора.	1. Вміти проводити дослідження переднього відділу ока: біомікроскопію, офтальмоскопію, гоніоскопію, діафаноскопію. 2. Вміти дослідити очний тиск та гідродинаміки ока. 3. Вміти інтерпретувати дані ультразвукового дослідження ока. 4. Вміти інтерпретувати дані оптичної когерентної томографії сітківки та зорового нерву. 5. Вміти інтерпретувати дані флуоресцентної ангіографії. 6. Вміти дослідити функції слізозових органів та виконати рентгенологічні дослідження слізозових шляхів. 7. Вміти дослідити

	6. електрофізіологічний стан зорового аналізатора.	
Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1.Огляд переднього сегменту ока за допомогою щілинної лампи	C	150
2.Пряма офтальмоскопія	C	150
3.Фундускопія за допомогою контактної чи безконтактної лінзи, різні типи непрямої офтальмоскопії	C	150
4.Офтальмологічні методи дослідження, що використовують лазери (оптична когерентна томографія переднього та заднього відрізка ока, вимірювання шару нервових клітин , оптичне лазерне сканування, флуоресцентна ангіографія	A	100
5.Визначення якості слізної плівки (тест Ширмера, тест Норна, визначення часу розриву слізної плівки, інше)	C	100
6.Вимірювання внутрішньоочного тиску (апланатична та безконтактна тонометрія)	C	150
7.Ультразвукове дослідження ока та орбіти (а- сканування, В-сканування)	A	130
8.Електрофізіологічні методи дослідження ока (електроокулографія, викликані зорові потенціали,фосфен-тест)	A	150
9.Кератометрія и кератотопографія	A	130
10.Пахіметрія та ендотеліальна біомікроскопія рогівки	A	130
11.Рентгенологічні методи діагностики слізних органів	C	150

Таблиця 4

Курс 4		Захворювання додаткових структур ока та орбіти	
Навчальна мета		Розуміти патологію повік, захворювання кон'юнктиви, захворювання слъзових органів та слъзовивідних шляхів, захворювання орбіти	
Знання		Уміння	
1. Знати клінічну симптоматику захворювань повік в різних вікових групах, їх профілактику, діагностику та лікування. 2. Знати клінічну симптоматику захворювань кон'юнктиви, їх профілактику, діагностику та лікування. 3. Знати клінічну симптоматику захворювань слъзових органів та слъзовивідних шляхів, їх діагностику та лікування. 4. Знати клінічну симптоматику захворювань орбіти, їх діагностику та лікування. 5. Знати методику оперативних втручань розтину абсцесу повік, видалення халязіона, птеригіуму, кісти кон'юнктиви, операції Арльта, основи пластичної хірургії повік.		1. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюванні повік. 2. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюваннях кон'юнктиви. 3. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюванні слъзових органів та слъзовивідних шляхів. 4. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюваннях орбіти. 5. Вміти самостійно виконати оперативні втручання розтину абсцесу повік, видалення халязіона, птеригіуму, кісти кон'юнктиви, операцію Арльта, основи пластичної хірургії повік.	
Практичні навички/компетентності			
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)	
1. Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з патологією повік, захворюванням кон'юнктиви, слъзових органів та	С	50	

сльозовивідних шляхів, захворюванням орбіти		
2. Виконання оперативних втручань:		
– розтин абсцесу повік,	С	20
– видалення халязіона,	С	20
– видалення птерігіуму,	С	20
– видалення кісти кон'юнктиви,	С	20
— операції Арльта	С	20

Таблиця 5

Курс 5	Захворювання рогової оболонки та склери	
Навчальна мета	Розуміти основні запальні захворювання рогової оболонки та склери, дистрофічні захворювання рогової оболонки та склери, аномалії розвитку рогової оболонки та склери	
Знання	Уміння	
1. Знати клінічну симптоматику запальних захворювань рогової оболонки та склери, їх профілактику, діагностику та лікування. 2. Знати клінічну симптоматику дистрофічних захворювань рогової оболонки та склери, їх діагностику та лікування. 3. Знати клінічну симптоматику аномалій розвитку рогової оболонки та склери, їх діагностику та лікування.	1. Вміти діагностувати та призначати лікування при запальних захворюваннях захворювання рогової оболонки та склери. 2. Вміти діагностувати та призначати лікування при дистрофічних захворюваннях рогової оболонки та склери. 3. Вміти діагностувати та призначати лікування при аномаліях розвитку рогової оболонки та склери.	
Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з запальними, дистрофічними	С	50

захворюваннями рогової оболонки та склери та з аномаліями розвитку рогової оболонки та склери		
---	--	--

Таблиця 6

Курс 6	Захворювання судинної оболонки	
Навчальна мета	Розуміти запальні захворювання судинного тракту ока, дистрофії райдужної оболонки та циліарного тіла, пухлини увеального тракту, аномалії розвитку судинної оболонки	
Знання	Уміння	
1. Знати клінічну симптоматику запальних захворювань судинного тракту ока, їх діагностику та лікування. 2. Знати клінічну симптоматику дистрофій райдужної оболонки та циліарного тіла, їх діагностику та лікування. 3. Знати клінічну симптоматику пухлин увеального тракту, їх діагностику та лікування. 4. Знати клінічну симптоматику аномалій розвитку судинної оболонки, їх діагностику та лікування.	1. Вміти діагностувати та призначати лікування при запальних захворюваннях судинного тракту ока. 2. Вміти діагностувати та призначати лікування при дистрофіях райдужної оболонки та циліарного тіла. 3. Вміти діагностувати та призначати лікування при пухлинах увеального тракту. 4. Вміти діагностувати та призначати лікування при аномаліях розвитку судинної оболонки.	
Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з запальними захворюваннями судинного тракту ока, дистрофіями райдужної оболонки та циліарного тіла, пухлинами увеального тракту, аномаліями розвитку	С	50

судинної оболонки		
-------------------	--	--

Таблиця 7

Курс 7	Захворювання сітківки та склистого тіла	
Навчальна мета	Розуміти запальні процеси в сітковій оболонці, дистрофії сітківки, захворювання сітківки пов'язані з аномаліями розвитку судин сітківки (факоматози), відшарування сітківки, гострі порушення кровообігу в сітківці, захворювання склистого тіла.	
Знання	Уміння	
1. Знати клінічну симптоматику запальних захворювань в сітковій оболонці ока, їх діагностику та лікування. 2. Знати клінічну симптоматику дистрофія сітківки, їх діагностику та лікування. 3. Знати клінічну симптоматику запальних захворювань сітківки пов'язаних з аномаліями розвитку судин сітківки (факоматози), їх діагностику та лікування. 4. Знати клінічну симптоматику відшарувань сітківки, гострих порушень кровообігу в сітківці, їх діагностику та лікування. 5. Знати клінічну симптоматику захворювань склистого тіла, їх діагностику та лікування.	1. Вміти діагностувати та призначати лікування при запальних захворювань в сітківці ока. 2. Вміти діагностувати та призначати лікування при дистрофія сітківки. 3. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюваннях сітківки пов'язаних з аномаліями розвитку судин сітківки (факоматозах). 4. Вміти діагностувати та призначати лікування при відшаруваннях сітківки, гострих порушеннях кровообігу в сітківці. 5. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюваннях склистого тіла.	
Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання	С	50

плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з запальними процесами в сітківці ока, дистрофіями сітківки, захворюваннями сітківки, що пов'язані з аномаліями розвитку судин (факоматози), відшаруванням сітківки, гострими порушеннями кровообігу в сітківці, патологією склистого тіла.		
--	--	--

Таблиця 8

Курс 8	Захворювання кришталика	
Навчальна мета	Розуміти види аномалій форми та положення кришталика; Види катаракти: вроджена та набуті, ускладнені катаракти; загальні принципи оперативної техніки в сучасній хірургії катаракти, операційні та післяопераційні ускладнення); Афекія та методи її корекції	
Знання	Уміння	
1. Знати види аномалій форми та положення кришталика. 2. Знати клінічну симптоматику видів катаракт, їх діагностику. Знати загальні принципи оперативної техніки в сучасній хірургії катаракти, операційні та післяопераційні ускладнення. 4. Знати навички мікрохірургії ока при хірургії катаракти. 3. Знати методи корекції афекій.	1. Вміти діагностувати види аномалій форми та положення кришталика. 2. Вміти діагностувати види катаракт: вроджені та набуті, ускладнені катаракти. 3. Вміти діагностувати операційні та післяопераційні ускладнення. 4. Вміти проконсультувати пацієнта щодо сучасних методів корекції афекії.	
Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання	С	50

плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з патологією кришталика		
2. Володіння навичками мікрохірургії ока при хірургії катаракти	А	

Таблиця 9

Курс 9		Нейроофтальмологія
Навчальна мета		Розуміти запальні захворювання зорового нерву, порушення кровообігу в судинах зорового нерву, зміни зорового нерву при загальних захворюваннях та інтоксикаціях, застійний диск зорового нерву, атрофії та дистрофії зорового нерву, пухлини сітківки та зорового нерву
Знання		Уміння
1. Знати клінічну симптоматику запальних захворювань зорового нерву, їх діагностику та лікування. 2. Знати види порушень кровообігу в судинах зорового нерву, їх діагностику та лікування, 3. Знати зміни зорового нерву при загальних захворюваннях та інтоксикаціях, їх діагностику та лікування. 4. Знати клінічну симптоматику застійного диску зорового нерву, атрофій та дистрофій зорового нерву, їх діагностику та лікування. 5. Знати клінічну симптоматику пухлин сітківки та зорового нерву, їх діагностику та методи лікування.		1.Вміти діагностувати та призначати лікування при різних видах запальних захворювань зорового нерву. 2. Вміти діагностувати види порушень кровообігу в судинах зорового нерву та призначати лікування. 3. Вміти діагностувати зміни зорового нерву при загальних захворюваннях, інтоксикаціях та призначати лікування 4. Вміти діагностувати застійний диск зорового нерву, атрофії та дистрофії зорового нерву та призначати лікування. 4. Вміти діагностувати пухлини сітківки та зорового нерву.
Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)

1. Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з запальними та дистрофічними захворюваннями зорового нерву, порушенням кровообігу в судинах зорового нерву, змінами зорового нерву при загальних захворюваннях та інтоксикаціях (застійний диск зорового нерву, атрофії та дистрофії зорового нерву, пухлини сітківки та зорового нерву)	С	50
--	---	----

Таблиця 10

Курс 10	Глаукома
Навчальна мета	Розуміти основні патогенетичні механізми розвитку глаукоми; класифікацію, етіологію та патогенез первинної глаукоми, діагностику первинної глаукоми, гострий напад глаукоми, гіпертензію ока; консервативне, лазерне та хірургічне лікування глауком, вторинну глаукому, вроджена глаукоми; організацію боротьби зі сліпотою від глаукоми
Знання	Уміння
1. Знати клінічну симптоматику основних типів глаукоми, їх діагностику та лікування. 2. Знати класифікацію, етіологію та патогенез первинної глаукоми, діагностику первинної глаукоми, гострий напад глаукоми, гіпертензію ока та методи лікування (консервативне, лазерне та хірургічне). 3. Знати діагностику та лікування вторинної та вродженої глаукоми. 4. Знати організацію боротьби зі сліпотою від глаукоми.	1. Вміти діагностувати та призначати лікування при різних типах глаукоми (первинна, вторинна, вроджена). 2. Вміти діагностувати та призначати лікування при гострому нападі глаукоми, гіпертензії. 3. Вміти проконсультувати пацієнта щодо консервативного, лазерного та хірургічного лікування глаукоми.

Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з глаукомою	С	50

Таблиця 11

Курс 11	Ушкодження органу зору, бойова травма	
Навчальна мета	Розуміти види ушкодження органу зору, орбіти та додатків ока, розрізняти непроникні та проникні поранення очного яблука, контузії очного яблука, рентген-діагностику сторонніх тіл ока, опіки ока.	
Знання	Уміння	
1.Знати класифікацію, клінічну симптоматику різних видів ушкоджень органу зору, орбіти та додатків ока, їх діагностику та лікування. 2.Знати клінічну симптоматику непроникаючих та проникаючих поранень очного яблука, контузій, їх діагностику та лікування. 3.Знати методику рентген-діагностики сторонніх тіл ока. 4.Знати класифікацію, клінічну симптоматику опіків ока, їх діагностику та лікування.	1. Вміти діагностувати та призначати Лікування при різних видах ушкоджень органу зору, орбіти та Додатків ока. 2. Вміти діагностувати та призначати лікування при непроникаючих пораненнях очного яблука, контузій та опіках очей. 3. Вміти інтерпретувати дані рентген-діагностики щодо наявності сторонніх тіл ока.	
Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій,

		медичних процедур (за можливості визначення)
1. Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з ушкодженням органу зору	С	50

Таблиця 12

Курс 12		Косоокість	
Навчальна мета		Розуміти види косоокості, порушення біокулярного зору, гетерофорії, методи діагностики та лікування косоокості та порушень біокулярного зору; ністагм.	
Знання		Уміння	
1. Знати класифікацію, клінічну симптоматику видів співдружньої косоокості, їх діагностику та лікування. 2. Знати клінічну симптоматику, Паралітичної косоокості, діагностику та лікування. 3. Знати клінічну симптоматику, діагностику та лікування порушень, біокулярного зору. 4. Знати клінічну симптоматику, діагностику та лікування ністагму.		1. Вміти діагностувати та призначати лікування при співдружній косоокості. 2. Вміти діагностувати та призначати лікування при паралітичній косоокості. 3. Вміти діагностувати порушення біокулярного зору та призначати лікування. 4. Вміти діагностувати ністагм та призначати лікування.	
Практичні навички/компетентності			
Перелік практичних навичок/компетентностей		Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з косоокістю.		С	50

Таблиця 13

Курс 13	Методи лікування в офтальмології
Навчальна мета	Розуміти основні принципи роботи в мікрохірургічній операційній, основи асептики та антисептики, принципи мікрохірургічних втручань при катаракті, глаукомі, патології сітківки та скловидного тіла, косоокості та аномаліях рефракції.
Знання	Уміння
1.Знати принципи підготовки хворих до операцій на очі та принципи ведення післяопераційного періоду. 2. Знати основи асептики та антисептики та правила організації роботи в операційній. 3. Знати види оперативних втручань та основні техніки при катаракті, глаукомі, патології сітківки та скловидного тіла, косоокості та аномаліях рефракції, а також при проникаючих пораненнях очного яблука та ушкодженнях його допоміжного апарату. 4. Знати навички мікрохірургії ока при хірургії катаракти, рефракційних операціях, антиглаукомних операціях, як проникаючих, так і непроникаючих та лазерних, тощо. 5. Знати навички лазерних втручань на очі (YAG-laser, фото коагуляція при глаукомі, дистрофіях сітківки та ретиношизисі). 6. Знати навички мікрохірургії ока при операціях на сітківці та вітреоретинальних операціях при новоутвореннях, PRV, розривах сітківки та її відшаруваннях. 7. Знати навички рефракційної хірургії та мікрохірургії косоокості. 8. Знати медикаментозну терапію	1. Вміти провести первинну хірургічну обробку при проникаючих пораненнях очного яблука та ушкодженнях його допоміжного апарату. 2. Вміти провести видалення сторонніх тіл з кон'юнктиви та рогівки 3. Вміти призначати медикаментозну терапію при захворюваннях переднього та заднього відрізка ока 4. Вміти призначати фізичні методи терапії при захворюваннях переднього та заднього відрізка ока

при захворюваннях переднього та заднього відрізка ока. 9. Знати фізичні методи терапії при захворюваннях переднього відрізка ока. 10.Знати фізичні методи терапії при захворюваннях заднього відрізка ока.		
Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта, що готується до мікрохірургічного чи лазерного втручання на оці	С	50
2. Володіння навичками мікрохірургії ока при хірургії катаракти, рефракційних операціях, антиглаукомних операціях, як проникаючих, так і непроникаючих та лазерних, тощо	А	
3. Володіти навичками лазерних втручань на оці (YAG laser, фотокоагуляція при глаукомі, дистрофіях сітківки та ретиношизисі)	А	
4. Володіння навичками мікрохірургії ока при операціях на сітківці та вітреоретинальних операціях при новоутвореннях, PRV, розривах сітківки та її відшаруваннях	А	
5. Володіння навичками рефракційної хірургії та мікрохірургії косоокості	А	

Таблиця 14

Курс 14	Офтальмологічні симптоми при загальних захворюваннях організму та синдромах	
Навчальна мета	Розуміти патологію органу зору при інфекційних захворюваннях, гельмінтозах; патологія органу зору при захворюваннях серцево-судинної системи; зміни органу зору при ендокринних хворобах; зміни органу зору при захворюваннях головного мозку; зміни органу зору при деяких синдромах	
Знання	Уміння	
1. Знати клінічну симптоматику патології органу зору при інфекційних захворюваннях, гельмінтозах, їх діагностику та лікування. 2. Знати клінічну симптоматику патології органу зору при захворюваннях серцево-судинної системи, їх діагностику та лікування. 3. Знати клінічну симптоматику змін органу зору при ендокринній патології, їх діагностику та лікування. 4. Знати зміни органу зору при захворюваннях головного мозку, їх діагностику та лікування. 5. Знати патологію органу зору при деяких синдромах та методи їх лікування.	1. Вміти діагностувати патологію органу зору та призначати лікування при інфекційних захворюваннях, гельмінтозах. 2. Вміти діагностувати патологію органу зору та призначати лікування при захворюваннях серцево-судинної системи. 3. Вміти діагностувати патологію органу зору та призначати лікування при ендокринній патології. 4. Вміти діагностувати патологію органу зору та призначати лікування при захворюваннях головного мозку, 5. Вміти діагностувати патологію органу зору при деяких синдромах та призначати лікування.	
Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Прийом (збір анамнезу, складання плану обстеження, диференціальний діагноз, складання плану лікування, виписки та план подальшого	С	50

спостереження) пацієнта з офтальмологічними симптомами при загальних захворюваннях організму та синдромах.		
--	--	--

Таблиця 15

Курс 15		Охорона зору дітей та підлітків	
Навчальна мета		Розуміти основні причини зниження зору та сліпоти в дитячому віці; захворювання очей, при яких діти підлягають диспансерному нагляду, основи діагностики та профілактичного лікування цих захворювань; принципи організації офтальмологічної допомоги слабко зрячим та сліпим дітям	
Знання		Уміння	
1. Знати клінічну симптоматику захворювань очей, що приводять до зниження зору та сліпоти у дітей, їх діагностику, лікування, принципи диспансерного нагляду. 2. Знати принципи організації Офтальмологічної допомоги слабко зрячим та сліпим дітям.		1. Вміти діагностувати, призначати лікування, проводити диспансеризацію при основних захворюваннях очей, що приводять до зниження зору та сліпоти у дітей. 2. Вміти проконсультувати батьків (опікунів) слабко зрячої та сліпої дитини щодо надання офтальмологічної допомоги.	
Практичні навички/компетентності			
Перелік практичних навичок/компетентностей		Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Прийом пацієнта дитячого віку, анамнез, складання плану обстеження, диференціальний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження.		С	50

Таблиця 16

Курс 16	Лікарсько-трудова експертиза при захворюваннях та пошкодженнях органу зору. Професійні
----------------	---

	захворювання органу зору	
Навчальна мета	Розуміти принципи лікарсько-трудової експертизи при захворюваннях та пошкодженнях органу зору; професійні захворювання органу зору	
Знання	Уміння	
1. Знати принципи проведення лікарсько-трудової експертизи. 2. Знати клінічну симптоматику, діагностику та лікування професійних захворювань органу зору.	1. Вміти оформити медичну документацію при проведенні лікарсько-трудової експертизи. 2. Вміти діагностувати та призначати лікування при професійних захворюваннях органу зору.	
Практичні навички/компетентності		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Прийом (анамнез, складання плану обстеження, диференціальний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта, що потребує лікарсько-трудової експертизи при захворюваннях та пошкодженнях органу зору чи з професійними захворюваннями органу зору.	С	20

V. ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ

№	Назва програми	Обсяг програми (кількість годин, симуляційне навчання, тощо)
1	Медицина невідкладних станів.	22
2	Військово-медична підготовка	6
3	СНІД і вірусні гепатити	6

4	Особливо небезпечні інфекції	6
5	Радіаційна медицина	4
6	Клінічна імунологія	4
7	Туберкульоз	6
8	Елементи практичної психології та протидія насильству у сім'ї	6
9	Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги із використанням керівництва mhGAP	6

**VI. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК,
якими повинен володіти лікар-інтерн за спеціальністю «Офтальмологія»**

№ з/п	Назва маніпуляції	Ступінь оволодіння
1.	Перевірка гостроти зору, визначення вад рефракції ока та підбір окулярів для далі, для роботи та мультифокальних	С
2.	Визначення кольорочутливості та контрастної чутливості (псевдо ізохроматичні таблиці, Farnwort- Munsel тест, Daalov тест, аномалоскоп)	С
3.	Периметрія (кінетична та статична)	С
4.	Гоніоскопія	С
5.	Визначення якості слізної плівки (тест Ширмера, тест Норна, визначення часу розрива слізної плівки, інше)	С
6.	Визначення рефракції ока (авторефрактометрія, скіаскопія, ретиноскопія)	С
7.	Електрофізіологічні методи дослідження ока (фосфен-тест)	А
8.	Кератометрія, кератотопографія	А
9.	Пахіметрія та ендотеліальна біомікроскопія рогівки	А
10.	Ультразвукове дослідження ока та орбіти (а- сканування, В-сканування)	А
11.	Дослідження функції очних м'язів (очної моторики) та визначення кута косоокості	С
12.	Визначення бінокулярного зору (Worthov test)	С
13.	Вимірювання внутрішньоочного тиску	С

	(апланацийна та безконтактна тонометрія)	
14.	Огляд переднього сегменту ока за допомогою щілинної лампи	С
15.	Пряма офтальмоскопія	С
16.	Фундускопія за допомогою контактної чи безконтактної лінзи, різні типи непрямой офтальмоскопії	С
17.	Флуоресцентна ангіографія	А
18.	Офтальмологічні методи дослідження, що використовують лазери (оптична когерентна томографія переднього та заднього відрізка ока, вимірювання шару нервових клітин, оптичне лазерне сканування, Гейдельбергінжинірінг, HRT)	А
19.	Первинний прийом пацієнта, анамнез, складання плану обстеження, диференціальний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження.	С
20.	Ретро- та пара- бульбарні, перілімбальні та субкон'юнктивальні ін'єкції	В
21.	Інтравітреальне введення препаратів	А
22.	Видалення сторонніх тіл з рогівки та кон'юнктиви, інстиляції лікарських засобів в кон'юнктивальний мішок	В
23.	Ушивання поранень повік, кон'юнктиви та склери	В
24.	Володіння навичками мікрохірургії ока при хірургії катаракти, рефракційних операціях, антиглаукомних операціях, як проникаючих, так і непроникаючих та лазерних (на муляжах чи тренажерах)	А
25.	Володіти навичками лазерних втручань на оці (YAG laser, фотокоагуляція при глаукомі, дистрофіях сітківки та ретиношизисі)	А
26.	Володіння навичками мікрохірургії ока при операціях на сітківці та вітреоретинальних операціях при новоутвореннях, PRV, розривах сітківки та її відшаруваннях (на муляжах чи тренажерах).	А

VII. ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІКАРЯ-СПЕЦІАЛІСТА – ОФТАЛЬМОЛОГА

Лікар - офтальмолог повинен знати:

основи законодавства по охороні здоров'я та директивні документи, що визначають діяльність органів охорони здоров'я;

- загальні питання організації на Україні та офтальмологічної допомоги дорослим та дітям, організація роботи швидкої медичної допомоги дорослому та дитячому населенню; організація медичної допомоги населенню за умов виникнення екстремальних ситуацій з масовим ушкодженням;

- організацію обладнання та оснащення офтальмологічного кабінету поліклініки, інструментарій та оснащення операційної для офтальмологічних операцій;

- топографічну анатомію очниці, придатків ока та очного яблука, вікову анатомію в основних вікових групах;

- основні питання нормальної та патологічної фізіології при офтальмологічній патології в основних вікових групах,

- причини виникнення патологічних процесів в оці, механізми їх розвитку та клінічні прояви;

- патофізіологію травм та опіків ока, їхню профілактику та лікування;

- фізіологію та патофізіологію сльозоутворення і сльозовиділення, склад нормальної сльози;

- загальні та функціональні методи обстеження хворих в офтальмології, питання асептики та антисептики в офтальмології;

- принципи та методи знечулення в офтальмології в основних вікових групах; питання інтенсивної терапії та реанімації в офтальмології;

- клінічну симптоматику основних офтальмологічних захворювань в різних вікових групах, їх профілактику, діагностику та лікування;

- клінічну симптоматику загальних захворювань, які мають вторинний вплив на функцію органа зору;

- показання до спеціальних методів дослідження;

- принципи підготовки хворих до операції і принципи ведення післяопераційного періоду;

- принципи медикаментозної терапії офтальмологічних захворювань, сучасні лікарські засоби, механізм дії, дози, протипоказання до застосування, ускладнення та їх профілактику;

- застосування фізіотерапії при лікуванні офтальмологічних хворих, показання та протипоказання;

- питання організації та діяльності медичної служби цивільної оборони.

Лікар – офтальмолог повинен вміти:

- отримувати вичерпну інформацію про захворювання від хворого або його родичів чи на основі аналізу медичної документації, що мається в розпорядженні;
 - застосовувати об'єктивні методи обстеження хворого, що визначають загальні та специфічні ознаки офтальмологічного захворювання, особливо в тих випадках, коли потрібна невідкладна допомога;
 - встановлювати попередній діагноз основного та супровідного захворювання, їх ускладнень,
 - оцінювати важкість стану хворого, причину цього стану, вживати необхідні засоби для виведення хворого з цього стану;
 - надавати необхідну невідкладну допомогу при гострому нападі глаукоми, гострому іридоцикліті, виразці рогівки, гострому порушенні кровообігу в сітківці ока, абсцесі повік, флегмоні слезового міхура та орбіти та ін.;
 - визначати необхідність та послідовність спеціальних методів дослідження (периметрія, рефрактометрія, тонометрія, тонографія та ін), виконувати їх та надавати правильну оцінку;
 - визначити показання до госпіталізації;
 - провести диференційну діагностику основних офтальмологічних захворювань в різних вікових групах, обґрунтувати клінічний діагноз;
 - обґрунтувати схему, план і тактику ведення хворих, показання та протипоказання до операції;
 - обґрунтувати найбільш доцільну техніку операції;
 - виконати знечулення хворого (крім методів, що потребують участі лікаря-анестезіолога);
- розробити схему післяопераційного ведення хворого і профілактики післяопераційних ускладнень, призначити необхідну медикаментозну терапію;
- оформити всю необхідну документацію;
 - проводити диспансеризацію та оцінювати її ефективність;
 - вміти діагностувати та надавати необхідну допомогу при наступних захворюваннях та станах: травматичний шок, гостра крововтрата, гостра серцева та дихальна недостатність, гострий токсикоз, включаючи синдром тривалого розчавлювання.

Форма атестації (порядок оцінювання)

Поточне оцінювання здійснюється керівниками груп лікарів-інтернів у ННІПО ХНМУ шляхом контролю за рівнем оволодіння компетентностями, зазначеними у відомості обліку відвідувань та успішності, яка є додатком до програми підготовки в інтернатурі.

У разі, якщо за результатами поточного оцінювання встановлено, що базою стажування не надано необхідного обсягу роботи відповідно до програми підготовки в інтернатурі, вирішується питання із зміни бази стажування.

Проміжне оцінювання здійснюється:

- профільною кафедрою ХНМУ за результатами проходження освітньої частини програми підготовки в інтернатурі;
- куратором лікарів-інтернів на базах стажування з метою перевірки ступеня оволодіння відповідними компетентностями по завершенню вивчення кожного курсу практичної частини програми підготовки в інтернатурі.

Результати проміжного оцінювання ступеня оволодіння відповідними компетентностями фіксуються у відомості обліку відвідувань та успішності та враховуються під час підсумкового оцінювання за шкалою відповідно до вимог програми підготовки в інтернатурі за конкретною спеціальністю.

По закінченню строку підготовки в інтернатурі лікарі-інтерни проходять підсумковий контроль у формі атестації для визначення знань і практичних навичок з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст» за спеціальністю «Офтальмологія».

До атестації для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст», допускаються лікарі-інтерни, які повністю виконали програму підготовки в інтернатурі.

Виконання програми інтернатури засвідчується заліковими відомостями (відомостями обліку відвідувань та успішності лікаря-інтерна), які подаються кафедрами ХНМУ, що здійснюють підготовку лікарів-інтернів, до відділу інтернатури не пізніше, як за тиждень до початку атестації.

Допуск лікарів -інтернів до проведення атестації для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст» оформлюється наказом ректора ХНМУ.

Підсумкове оцінювання (атестація) лікарів-інтернів включає:

- 1) ліцензійний інтегрований іспит «Крок 3»;
- 2) іспит з оволодіння практичними навичками, по закінченню якого проводиться співбесіда зі спеціальності.

У разі нескладання лікарем-інтерном іспиту «Крок 3» він має право один раз повторно його скласти. Повторне складання іспиту допускається у будь-який наступний термін його проведення.

Іспит з оволодіння практичними навичками та співбесіда зі спеціальності:

- 1) оволодіння практичними навичками перевіряється шляхом виконання лікарем-інтерном практичних завдань та ситуаційних задач відповідно до Програми навчання в інтернатурі;
- 2) зміст іспиту базується на визначеному програмою підготовки лікаря-інтерна переліку практичних навичок та умінь, якими повинен оволодіти лікар-спеціаліст відповідної спеціальності, та їх необхідної кількості (повторюваності для оволодіння);
- 3) оцінка іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями іспиту здійснюється за системою оцінювання, визначеною у Програмі навчання в інтернатурі;

4) для проведення іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями залучають реальних, стандартизованих або віртуальних пацієнтів, прилади, обладнання, набори даних, ситуаційні завдання, з урахуванням особливостей кожної конкретної спеціальності;

5) результати іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями оформлюється протоколом засідання атестаційної комісії та доводиться до відома лікарів-інтернів одразу після закінчення засідання комісії.

Атестацію на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст» з конкретної спеціальності проводять атестаційні комісії, склад яких затверджує ректор ХНМУ. До складу такої комісії входять: завідувачі профільних кафедр, що здійснюють підготовку лікарів-інтернів, професори та доценти профільних кафедр (куратори – відповідальні за підготовку лікарів-інтернів на кафедрах), спеціалісти органів (закладів) охорони здоров'я (куратори лікарів-інтернів на базах стажування).

Головами атестаційних комісій наказом Міністерства охорони здоров'я України призначаються досвідчені фахівці, зазвичай завідувачі профільних кафедр, що здійснюють підготовку лікарів-інтернів.

За результатами атестації (позитивними) ННІПО ХНМУ оформлюється та видається сертифікат лікаря-спеціаліста.

При негативному результаті іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями лікар-інтерн вважається таким, що не засвоїв вміння і не оволодів практичними навичками, передбаченими програмою підготовки в інтернатурі, та відповідно вважається неатестованим. Можливість повторного складання іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями не передбачено.

Очікувані результати реалізації освітньої програми:

підготовка лікарів-інтернів, їх професійна готовність до самостійної професійної діяльності з присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст» за спеціальністю 222 «Медицина», І2 «Медицина», 228 «Педіатрія», І3 «Педіатрія», професійна кваліфікація лікар - спеціаліст «Офтальмологія»

ВІІ. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ПРИМІРНА ПРОГРАМА, РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Закон «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я» Наказ МОЯ України від 29 березня 2002 року № 117.
3. Постанова Кабінету міністрів України №762 від 07 липня 2021 «Про

внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

4. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти 2015 — <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>.

5. Наказ Міністерства освіти і науки України №584 від 30.04.2020 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України №1254 від 22.06.2021 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 17 serpnia 2021 roku za №1081/36/36703) Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію.

7. Офтальмологія: підручник / за ред. В.Н. Сакович, В.Н. Сердюк, Д.Г. Жабоедов. — Медицина, 2022. — 128 с.

8. Офтальмологія : підручник / за ред. Г.Д. Жабоедов, Р.Л. Скрипник, О.А. Кіча та інш. — Медицина, 2018. — 296 с.

9. Офтальмологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів та лікарів-інтернів сімейної медицини / За загальною редакцією д-ра мед. наук, проф. П.А. Бездітка - Харків: Вид-во «Форт», 2012 – 247с.

10. Європейське глаукомне товариство «Термінологія та настанови з глаукоми», 5-те Видання. – 2020.- 169с.

11. Основи клінічної офтальмології / За редакцією академіка НАМН України Веселовської З.Ф. – Київ, 2023. – 336 с.

12. Алєєва Н. М., Гудзь А. С., Дуфинець В.А., Завгородня Т.С. та ін. Офтальмологія у практиці лікаря загального профілю - сімейного лікаря. Київ, 2020. – 90с.

13. Ретинобластома: монографія /під ред. Н.Ф. Бобрової. - Одеса: Видавничий центр, 2020. -327 с.

14. Риков С.О., Бездітко П.А., Веселовська З.Ф., Гайдамака Т.Б. та ін. Синдром сухого ока. Київ, 2022 – 80 с.

15. Риков С.О., Денисюк Н.Б., Лаврик Н.С., Шаргородська І.В., Малачкова Н.В. та ін. Сучасні підходи до корекції зору. Корекція за допомогою контактних лінз. Методичні рекомендації для лікарів-офтальмологів, сімейних лікарів та наукових працівників. – Київ, 2010. - 20с.

16. Риков С.О., Шаргородська І.В., Денисюк Л.І. Порушення рефракції та акомодатії. - Київ, 2019 – 148с.

17. Реконструктивна хірургія бойової травми ока / Пасечнікова Н.В., Ульянова Н.А., Сідак-Петрецька О.С. – Одеса, 2023. – 152 с.

18. Дитяча офтальмологія. Кольоровий атлас та скорочений посібник з клінічної офтальмології / Під ред. Л.Б. Нельсона. — Геотар, 2021. — 304 с.

19. Джек Дж. Канскі. Клінічна офтальмологія: систематизований підхід. Пер. з англ. / Д. Канскі. — М.: Логосфера, 2009. — 944

20. Джек Дж. Канскі. Клінічна офтальмологія. Ознаки, причини,

диференційна діагностика. Пер. з англ. / Д. Канські. — М.: Логосфера, 2012. — 575 с.

21. Офтальмохірургія / Херш Питер С., Загельбаум Брюс М. / Медична література. — 2020, 400 с.

22. Тейлор Д. Дитяча офтальмологія. Переклад з англійської. Видав-во Біном.— 2016 – 248с.

23. Terminology and guidelines for glaucoma 5thEdition / Br J Ophthalmol. 2021 Jun;105 (Suppl 1):1-169.

24. Nema H.V. Manual of Ophthalmology. Clinical Diagnosis and Treatment of Eye Disease. 2016. - 288p.

25. Image Analysis and Modeling in Ophthalmology / Edited By Eddie Y. K. Ng.
— Edited By Eddie Y. K. Ng / CRC Press, 2017. — 412 с.

26. Ophthalmology: textbook / O.P. Vitovska, P.A. Bezditko, I.M. Bezkorovayna et al. — 2nd edition. — Kyiv :AUS Medicine Publishing, 2020. — 648 p.

27. The Wills Eye Manual: Office and Emergency Room Diagnosis and Treatment of Eye Disease / Dr.Ka1la Gervasio, Dr.TravisPeck. - WoltersKluwer, 2021. - 426 с.

28. Handbook of Visual Optics, Two-VolumeSet / Pablo Artal. - CRC Press, 2021. — 832 с.